

Handläggare
Sara Uusimäki
Telefon: 08-508 150 29

Till
Skarpnäck stadsdelsnämnd
2024-06-13

Remiss, Revidering av riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Svar på remiss från kommunstyrelsen (Dnr KS 2024/396)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss från kommunstyrelsen gällande revidering av riktlinjerna för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna. I dagsläget regleras ärendeansvaret för fördelning av individärenden mellan stadsdelsnämnderna mellan tre verksamhetsområden, individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. De reviderade riktlinjerna syftar till att förtydliga och underlätta ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna.

Riktlinjerna har främst reviderats genom att innehållet har kompletterats med skrivningar som har saknats eller som behöver förtydligas. I vissa fall har innehåll tagits bort, främst utifrån att informationen inte längre varit aktuell. Riktlinjerna har reviderats med syfte att stämma överens med aktuell lagstiftning och beslut från kommunfullmäktige.

Förvaltningen ställer sig sammanfattningsvis positiv till de reviderade riktlinjerna.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss om Revidering av riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning från kommunstyrelsen.

Remissen ska vara besvarad den 2 augusti 2024. De reviderade riktlinjerna syftar till att förtydliga och underlätta ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna.

Ärendet

Nedan följer en redogörelse för de huvudsakliga förändringar eller förtydliganden som föreslås i riktlinjerna. Avsnitt i förslaget som redigerats språkligt, omdisponerats eller inte innebär förändring i ärendeansvar i sak redovisas inte. Den fullständiga revideringen och förslagen i riktlinjen framkommer i bilaga till tjänsteutlåtandet.

Allmänna förutsättningar

Förtydligande i ansvarsfördelningen mellan Intro Stockholm, Arbetsmarknadsförvaltningen, och stadsdelsnämnderna är tillagd i de reviderade riktlinjerna.

Skrivning om individens behov och vikten av samarbete har lyfts fram och det tydliggörs att utgångspunkten för dessa riktlinjer är ett sammanhållet ansvar om en person i staden. Texten ”Efter överenskommelse mellan stadsdelsnämnderna och utifrån den enskildes behov kan ansvaret för ett ärende överföras från en stadsdelsnämnd till en annan” är flyttad till stycket för allmänna förutsättningar då den gäller för alla bestämmelser i riktlinjerna. En textruta är tillagd för att lyfta fram denna del särskilt.

Personer med fast bostad

I denna punkt införs en ny regel i första stycket om en uttrycklig tidsgräns för när ett boende ska anses vara fast. Det föreslås att ett ärende avseende en person eller familj ska handläggas av den stadsdelsnämnd inom vars område personen eller familjen har haft, eller kan antas komma att ha, sin fasta bostad under en sammanhängande period om tre månader.

Personer som är 65 år och äldre

I denna punkt anges hur fördelning av ansökningar om särskilt boende enligt socialtjänstlagen går till för personer 65 år och äldre. Det framgår i stadens riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg. Förslaget är att skrivningen även förs in i riktlinjerna om ärendeansvar för att ge en komplett bild av var det finns regler om ärendeansvar.

Personer under 65 år och LSS

I denna punkt införs ett nytt sätt för fördelning av ansökningar enligt LSS om bostad med särskild service för vuxna och ansökningar enligt socialtjänstlagen när en person på grund av våld eller andra övergrepp behöver byta kommun samt för

förhandsbesked enligt LSS. Det införs för att få en jämnare fördelning av ärendena över staden. Tidigare var det den stadsdelsnämnd där den enskilde ville bosätta sig som skulle handlägga ansökan.

Det föreslås att ansökningar enligt LSS om bostad med särskild service fördelas genom Kontaktcenter, medan ansökningar på grund av våld och övergrepp fördelas av juridiska avdelningen på stadsledningskontoret, efter att socialförvaltningens enhet för hemlösa gjort en bedömning av om det finns någon nämnd som ur ett säkerhetsperspektiv inte bör handlägga ärendet. Socialförvaltningens enhet för hemlösa har till skillnad från socialjouren sin verksamhet bemannad på kontorstid.

Personer inom socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning som beviljats insatser enligt SoL
Stycket är nytt och anger ärendeansvar för personer inom socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning som har beviljats insatser enligt SoL och som tillfälligt bor någon annanstans än i sin fasta bostad, till exempel vid evakuering för renovering. Den nämnd inom vars område den fasta bostaden är belägen behåller ärendet, vilket är i linje med det som redan gäller för personer som är 65 år och äldre.

Offentligt skyddat arbete – OSA

För att nå överensstämmelse med vad som anges i riktlinjerna för samverkan mellan Stockholms stad och Arbetsförmedlingen gällande OSA klargörs att om en person flyttar till en fast bostad i en annan stadsdelsnämnd behåller den tidigare stadsdelsnämnden ansvaret till dess pågående anvisningstid löpt ut. Därefter övertas ansvaret för eventuell förlängning och åtföljande ansvar av den stadsdelsnämnd dit den anställde flyttat, om inte annat överenskommes.

Ensamkommande barn

I denna punkt anges ärendeansvar för ensamkommande barn. I nu gällande riktlinjer finns endast en hänvisning till stadens riktlinjer för ensamkommande barn och ungdomar om hur ärenden ska fördelas. Riktlinjerna för ensamkommande barn är under revidering och där kommer en hänvisning att föras in som istället hänvisar till riktlinjerna om ärendeansvar om hur ärendena ska fördelas.

Ansvarsfördelning mellan Intro Stockholm och stadsdelsnämnderna

I denna punkt, som är ny, anges ärendeansvar mellan Intro Stockholm och stadsdelsnämnderna. Beskrivningen om

ärendeansvar utgår från hur Intro Stockholm har beskrivit att fördelningen går till idag. Termen hushåll, som inte används i riktlinjerna i övrigt, är vald eftersom det enligt Intro Stockholm kan handla om en vidare krets än en familj.

Personer som är 65 år och äldre som är placerade av Migrationsverket

Avsnittet är nytt och anger ärendeansvar för personer som är 65 år och äldre och som varit placerade på särskilt boende i Stockholms stad och där Migrationsverkets ansvar för personen upphör. Förslaget är att juridiska avdelningen på stadsledningskontoret fördelar dessa ärenden enligt turordningslista.

Personer under 20 år

En ny regel införs för personer under 20 år som ännu inte tillbringat någon dygnsvila i Stockholm. Deras ärenden fördelas enligt turordning som avgörs av juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret.

Personer som fyllt 20 år men inte 25 år

I denna punkt föreslås att den så kallade tvåårsregeln tas bort. Det betyder att personer som fyllt 20 år men inte 25 år som varit aktuella vid en stadsdelsnämnd eller folkbokförda inom någon stadsdelsnämnds område för mer än två år sedan ska få sina behov tillgodosedda av en stadsdelsnämnd istället för av enheten för hemlösa.

Gravida personer och föräldrar med ansvar för barn

I denna punkt har ordvalet kvinna/kvinnor/hon bytts ut mot person för att bättre stämma överens med stadens program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

Det föreslås att tvåårsregeln tas bort, även gravida personer som varit aktuella vid en stadsdelsnämnd eller folkbokförda inom någon stadsdelsnämnds område för både mer och mindre än två år sedan, ska få sina behov tillgodosedda av den stadsdelsnämnden. En ny regel införs för de personer som ännu inte tillbringat någon dygnsvila i Stockholm. Dessa ärenden kommer att fördelas enligt turordning som avgörs av juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret. Motsvarande regler gäller för föräldrar med ansvar för barn som omfattar umgänge med övernattnings.

Beviljad bostad med särskild service enligt SoL

Denna punkt, som är ny, innebär att ansvaret för ärenden avseende yngre personer som enheten för hemlösa placerat i särskilt boende övergår till den stadsdelsnämnd där boendet är beläget efter två år.

Personer som är 65 år och äldre

I denna punkt föreslås flera nya fördelningsregler. Tidigare omfattade punkten endast personer som varit folkbokförda i en stadsdelsnämnd inom en tvåårsperiod men som blivit hemlösa. Det har inte varit tillräckligt utan juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret har fått fylla ut bestämmelsen genom att fördela ett flertal ärenden årligen enligt turordningslista. Ett ärende för en person som är 65 år och äldre och som blivit hemlös, ska i första hand handläggas av den stadsdelsnämnd där personen senast var aktuell och i andra hand där personen har haft fast boende. Detta för att personen får anses ha störst anknytning där personen har bott. Efter fast bostad föreslås eventuell folkbokföring styra ärendeansvaret, i första hand där personen är folkbokförd och i andra hand där personen varit folkbokförd under de senaste två åren. Först för övriga personer som är 65 år eller äldre och som saknar fast bostad föreslås att juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret ska fördela enligt turordning.

Personer som vistas på kriminalvårdsanstalt eller vårdas på sjukhus

Det har funnits tolkningsproblem i de nuvarande riktlinjerna eftersom den tidigare lydelsen av bestämmelsen har gjort att vissa personer, som bedömts inte vara enheten för hemlösas målgrupp, ändå skulle fördelats dit enligt denna bestämmelse för att sedan omfördelas. Nu föreslås istället att dessa ärenden fördelas direkt till en stadsdelsnämnd.

5.3 Fortsatt ansvar efter flytt

Ett avsnitt i denna punkt är nytt och föreslår att för personer inom socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning, där en stadsdelsnämnd har påbörjat en utredning om ny eller utökad insats enligt LSS eller SoL, ska slutföra utredningen och fatta beslut i ärendet samt ansvara för att insatsen/insatserna blir verkställda. Ansvaret för tidigare beviljade insatser enligt LSS eller SoL och insatser som efter utredningen beviljas enligt LSS eller SoL går sedan över till den stadsdelsnämnd dit personen har flyttat en månad efter det att beslutet fattades.

Skälet till ändringen är att ärenden som rör personer inom socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning som har eller som får insatser enligt LSS eller SoL ska gå över vid flytt eftersom det bedöms vara bäst för den enskilde. Skrivningen syftar också till att tydliggöra vikten och behovet av sammanhållet ansvar för persongruppen.

Personer inom socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning som beviljats vissa boenden enligt SoL eller LSS

Kommunfullmäktige har beslutat om ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för personer som bor i bostad med särskild service på så sätt att myndighets- och kostnadsansvaret inte byter när personen flyttar till ett sådant boende i annan stadsdelsnämnds område. Detta börjar gälla i samband med revidering av stadens riktlinjer för ärendeansvar. Det förtydligas också att i detta ansvar och åtagande ingår även beslut och kostnadsansvar för riksfärdtjänst och färdtjänst samt andra biståndsbedömda insatser.

Jäv

I avsnittet införs ett första stycke för att förklara hur ärenden där någon vid stadsdelsnämnden är jävrig bör hanteras. Termerna anställd och förtroendevald är valda utifrån kommunallagens terminologi. Bestämmelsen tillämpas på detta sätt idag av juridiska avdelningen på stadsledningskontoret.

Twister mellan stadsdelsnämnder

I punkten förtydligas betydelsen av samarbete med den enskildes behov i främsta rummet och att enhetscheferna eller motsvarade på respektive nämnd ska ha försökt komma överens innan ärendet avgörs av juridiska avdelningen på stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjestöd och avdelningen för äldre och utförarverksamheter LSS. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 13 juni 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslag på reviderade riktlinjer som presenteras. Förvaltningen ställer sig även positiv till att socialförvaltningen förslag att redan nu korrigera riktlinjerna att överensstämma med den nya socialtjänstlagen.

Förvaltningen anser att de reviderade riktlinjerna på ett tydligt sätt beskriver ärendesvaret mellan stadsdelsnämnderna och att riktlinjerna har en utgångspunkt i att sätta personens behov i främsta rummet. De kan därmed utgöra ett användbart och bra stöd för nämnderna i dessa dagligt förekommande frågor. Riktlinjerna tydliggör ansvarsfördelning mellan olika nämnder i staden i syfte att en person aldrig ska riskera att bli utan stöd och hjälp från socialtjänsten till följd av oklarhet i ärendeansvaret. Det förekommer och kommer fortsatt finnas olika sätt att tolka vad som

avgör huruvida en person har haft kontakt med stadsdelsnämnden alternativt den ena eller andra nämnden. De risker som följer av oenighet kan fortsatt finnas.

Det är positivt att förslaget tar upp en reglering av säkerhetsfrågan för personer som behöver byta kommun på grund av våld eller andra övergrepp. Det är i dessa ärendetyper med akut skyddsbehov särskilt viktigt med tydlighet och att förutsättningar att adekvat säkerhetsplanering omhändertas med prioritet. Det våldskapital som medför ett skyddsbehov för en person som behöver socialtjänstens skydd leder ibland till att socialtjänsten behöver säkerhetsarrangemang för ärendehantering. När våldskapitalet riktas mot företrädare vid utsedd nämnd kan reglering av ärendefördelningen behövas. Förvaltningen menar att det här är en fråga som växer i omfattning och borde kunna införas i förslaget.

Förvaltningen menar vidare att ett förtydligande avseende personer som är 65 år och äldre och har en placering från Migrationsverket. Av riktlinjen framgår hur ansvaret ska fördelas när Migrationsverkets ansvar för personen upphör och personen väntar på verkställighet av utvisning. Förvaltningen önskar förtydligande eller hänvisning i vad som gäller om personen inte väntar på verkställighet av utvisning men har placerats på särskilt boende beläget i Stockholm stad av Migrationsverket.

Barnkonsekvensanalys

Förvaltningen ser att riktlinjerna genomgående har ett barnperspektiv och att barn lyfts fram som särskilt utsatt grupp. Förvaltningen ser inte att det finns intressekonflikter mellan personer under 18 år andra målgrupper beskrivet i riktlinjerna utan att barnets bästa genomgående kan antas väga tungt i frågan om ärendeansvar i individärenden mellan stadens olika nämnder.

Jämställdhetsanalys

För att uppnå stadens politiska mål för jämställdhet bör konsekvenser för jämställdheten beaktas så att alla samhällets grupper ges jämställda och likvärdiga villkor.

Förvaltningens bedömning är att de reviderade riktlinjerna är utformade med ett jämställdhetsperspektiv och att riktlinjerna tydliggör ärendeansvar för samtliga målgrupper.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Karin Bülow
Stadsdelsdirektör

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Hanna Jakhammer
Avdelningschef

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning
2. Gemensamt tjänsteutlåtande Socialförvaltningen och Äldreförvaltningen - Revidering av riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Stadsdelsdirektör	2024-05-20
Hanna Jakhammer, Avdelningschef	2024-05-20